

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 264.

V Ljubljani, v soboto 16. novembra 1895.

Letnik XXIII.

Volilcem v deželni zbor kranjski!

Prihodnji četrtek dné 21. t. m. so poklicani volilni možje Kranjski, da izvolijo 16 poslancev, katere imajo pravico voliti kmetske občine na Kranjskem. Po številu in po davku bi morali imeti kmetski okraji še več poslancev, a ker tega sedaj ne moremo izpremeniti, zato je volilcem kmečkih občin tembolj skrbeti, da vsaj v vseh teh šestnajst volilnih okrajih izvolijo dobre zastopnike.

Volitve volilnih mož so večinoma že končane. Katoliška narodna stranka sme biti z njimi zadovoljna. Naši volilci so stali kakor skala za svoje možje in v mnogih krajih so zmagali še-le po hudem boji. — Nadejamo se, da volilni možje povsod ostanejo mož-beseda, da bodo volili one kandidate, za katere so se sami njih volilci izrekli že pred volitvijo volilnih mož.

Osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke je prepustil popolno prostost posameznim volilnim okrajem, da si sami določijo, katere kandidate si žele. Na podlagi teh poročil izvršuje osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke svojo najvažnejšo nalogo, ter po soglasnem naročilu zaupnih mož raznih krajev priporoča naslednje gg. kandidate, katerim naj naši somišljeniki kot volilni možje oddajo dné 21. t. m. pri volitvi 16 poslancev za kmetske občine svoje glasove:

1. Za Ljubljansko okolico (sodni okraj Ljubljana-Vrhnika): Gabrijel **Jelovšek**, posestnik in župan na Vrhniku, in Fran **Povše**, državni poslanec, vodja in posestnik v Ljubljani.
2. Za okraj Kamnik-Brdo: Tomaž **Kajdiž**, dekan v Moravčah.
3. Za okraj Kranj-Tržič-Loka: Oton **Detela**, grajščak, deželni glavar v Ljubljani, in Andrej **Kalan**, vikar in mestni odbornik v Ljubljani.
4. Za okraj Radovljica-Kranjska gora: Janez **Ažman**, župnik v Gorjah.
5. Za okraj Postojna-Planina-Senožeče-Lož-Bistrica: Franc **Modic**, posestnik in trgovec na Lahovem, in Josip **Zelen**, posestnik v Senožečah.
6. Za okraj Vipava-Idrija: Matej **Lavrenčič**, posestnik v Vrhpolji.
7. Za okraj Novomesto-Kostanjevica-Krško: Viljem **Pfeifer**, državni poslanec in posestnik v Krškem.
8. Za okraj Trebnje-Zatičina-Žužemberk-Mokronog-Litija-Radeče: Franc **Košak**, posestnik in župan na Grosupljem; dr. Fran **Papež**, odvetnik in dež. odbornik v Ljubljani, in dr. Ignacij **Žitnik**, kurat v Ljubljani.
9. Za okraj Kočevje-Ribnica: Karol **Klun**, kanonik in državni poslanec v Ljubljani, in Primož **Pakiž**, posestnik v Sodražici.
10. Za okraj Črnomelj-Metlika: Frančišek **Schweiger**, župnik na Radovici.

Volilci! Volite prihodnji četrtek soglasno te kandidate, katere ste si sami zbrali in jih mi po Vašem naročilu priporočamo. Volite jih soglasno za poslance, da bo zmaga tem večja in slavnejša.

V Ljubljani, 14. novembra 1895.

Osrednji volilni odbor

Katoliško-narodne stranke.

LISTEK.

O Braziliji.

Iz Slavine, 14. novembra.

Pomladi leta 1878 je bilo na Notranjskem in Primorskem veliko govorjenja in zanimanja za Brazilijo. Odpravljalo se jih je mnogo tudi iz tukajšnje fare na pot, poprodajali so svoje stvari, a poslednjič so se skesali in ostali doma razven jednega, ki se je odpeljal, a ni bilo več slišati o njem; bržkone do Brazilije ni prišel živ.

Ob novem letu 1889 so se odpravili tje trije gospodarji, dva z družinama in jeden sam. Meseca avgusta 1890 se je ta vrnil domov po svojo družino, pripovedoval čudne reči o rodovitnosti in dobrotah braziljske dežele ter jih spravil veliko na noge s Pivke in izpod Nanosa, da so zapustili domače kraje in se napotili čez morje proti novi ljubljani deželi. Le samo iz slavinske fare se jih je edpeljalo po angeljski nedelji okoli 90 oseb. Previdni in pametni ljudje so sprevideli in očitno govorili, da povrnivši se vabnik za Brazilijo je v zvezi z videmskim izselnim agentom Gergoletom in služi

gotovo plačilo za vsako dušo, kolikor mu jih pripelje v Videm.

Tako je bilo tudi res. Ko se izseljenci pripeljejo čez morje, se jim je vabnik natihoma skrivaj izgubil, in ubili bi ga bili, ko bi ga bili precej v prvi jezi dobili. A bili so tam in si morali pomagati, kakorkoli so vedeli in znali. Razpeljali so jih večinoma po provinciji St. Pavlo; nekateri so šli v službe, največ njih pa delat v kavine nasade. Nekateri izmed izseljencev, ki ondi niso precej našli pričakovanih in obetanih pečenih ptic, s kavo posutih cest, po plotih rastočih in visečih mesenih klobas in suhih cekinov na kupih, a so od doma prinesli nekaj denarjev sabo, so se kmalu vrnili raztrgani in sestradani; drugi so ostali tam, in od Brazilije ni bilo več veliko slišati.

A zdaj čez pet let so se vrnili zopet nekateri sami, drugi z družinama, in so prinesli lepih ondi prisluženih denarjev sabo. To je hitro zašumelo po vsem okraju, zanimanje za Brazilijo vnovič vzbudilo in jih mnogo nagnilo, zapustiti dom ter peljati se čez morje. Sredi meseca oktobra jih je šlo iz slavinske fare okoli 60, iz Orehka 26, in kmalu potem tudi iz Postojine in druge okolice v Videm, kjer jih

je zbiral Gergolet, od tod v Genovo in dalje čez morje. Kaj pripovedujejo izseljenci, ki so prišli domu, o Braziliji, kako se jim je godilo tam?

Prišli so nazaj močno postarani in shujšani ter blede rumenkaste polti. Čez morje so se vozili iz Genove v Brazilijo 22 dni, vožnja je bila dosti mirna in jako ugodna, da malokdaj tako. Na suho so jih postavili v primorskem mestu Santos, od tod jih peljali v St. Pavlo in nastanili tu v veliki prostorni hiši za izseljence, katero imenujejo „emigracijon“. Ondi so bili postavljeni kakor na semenj. Vsak je dobil tablico in prišli so jih ogledovat zemljiški veleposestniki, lastniki kavinih nasadov, kateri so potrebovali delavcev. Prvi so izbirali „baroni“ in na tablico zapisali svoja imena tistim, kateri so jim bili všeč. Potem še le so prišli drugi posestniki, „padreni“, katerim naši ljudje pravijo „grofi“, in si jemali ostale ter dali jih odpeljati na svoja posestva. Večinoma so delali pri kavi; nekateri tudi druga dela pri gospodarjih.

Kavine nasade obdelujejo tako-le. Skopljejo po dva pedanja globoke, ravno toliko dolge in poldrugi pedenj široke jamice in posadijo vanje po več zrn kave, primeroma kakor pri nas fižol; zagrebejo jih

5 45 M. M.

Damen

Delirij.

Da je „Narod“ sedaj hud, ni čuda. Zaupni shod, zaupni možje, zaupna pisma in vsa druga zaupnost, — vse je bilo zastoj. Dan za dnevom prihajajo poročila, ki mu javljajo nove, hude poraze. Ves izven sebe brska po razbolelih možganih, je-li je teh porazov morda on kriv.

Ali sem morebiti premalo napadal vero in cerkev? Ali sem premalo lagal o duhovskem stanu, premalo ga obrekoval? Ali sem ostavil kako priliko, pri kateri ne bi bil z vso silo lopil po ljubljanskem knezu in škofu? Ali sem bil sploh v boju s „klerikalci“ kedaj premalo surov, premalo ciničen, premalo lažnjiv, premalo podel?

Na ta vprašanja si ne more ničesar očitati. — Spominja se vseh nebrojokrat se iz „Narodne Tiskarne“ ponavljajočih gonj na vero in duhovstvo, na avtoriteto in pravico. Odgovarja si, da so „Narod“, „Zvon“, „Rodoljub“, preje tudi „Brus“, „Škrat“, „Pavliha“ točno izvrševali svoje namene po najboljših vzorcih židovskih šmokov. In vender je — vse zastoj! Ne more si prikrivati, da tistih par glasov, ki so jih zbobnali njegovi strankarji, ne pomenja nič, ker so večinoma glasovi pravno in gmotno najslabjših volilcev. Obup se mu sedaj meša z žalostjo in sram ga je.

V „Narodu“ se javljajo čuvstva cele njegove stranke. Brez ovinkov izražamo, da se nam smili, ker ta čuvstva so v resnici grozna.

Razsodnosti ali kake posebne bistroumnosti že preje nismo imeli prilike opaziti v „Narodu“ in njegovi stranki, a sedaj je še tista mrva možgan, kar mu jih je na razpolago, vsa zmedena. Slaboumnost se je izprevrгла v najhujši štadij besnosti in delirija. Če bi jim kaj pomagalo, bi jim svetovali mrzle kopeli in Kneippovo kavo, da si vtolažijo razburjene živce in vsaj kolikor je mogoče odvodijo kri iz možgan, toda bolnik in posebno še tak bolnik, o katerem lepše pravimo, da ni normalen, „ne sliši nič, ne vidi nič.“

Za „Narod“ je torej zastoj vsaka beseda in zavoljo njega ne pišemo teh vrstic; on se mora izrjoveti in izbesniti; dokler ne omaga, je vsaka beseda z njim izgubljena. Poznamo predobro njegovo natoro iz nebrojnih izkušenj. Toda neka vrsta ljudij, ki pobira snov za svoje mišljenje samo iz potiskanih papirjev, zahteva, da se odgovarjamo. — Če bi mi nobene ne rekli, potem bi idijotsko neumno raztegovali taki možički usta, kremžili ustne, ostrili nos in kazali za nami, češ: „dal jih je“. — Vpoštevati moramo tudi te reveže, hkrati je pa sploh dobro, da si večkrat predočimo svoja lastna načela.

Težko je začeti, ker je „Narod“ zadnji čas toliko neresnic nabruhal in še te brez vsacega reda, da je je križ prav razdeliti. Mi smo divja, hinavska, razuzdana tolpa, ki lažemo, hujskamo proti mirnim izobražencem; duhovniki so „pijanci, kvartopirei, zapeljevalci —“, ki „demoralizujejo“ ljudstvo, izobraženi neduhovniki v katoliški stranki so hinavski kruhoborci; škof zapeljuje, hoče uničiti Slovence, nima iskre ljubezni do slovenskega naroda v sebi, zlorablja Najsvetejše, meša se po krivici v politiko, zahteva od duhovnikov pokorščine, ki mu je niso dolžni izkazovati; a kar je najpoglavitejše: škof

in pokrijejo potem z lesom bombakovega drevesa, ki rado gnjije. Čez leto, ko kava škali, puščajo skupaj po tri ali štiri rastike; kar jih je več pogualo iz jedne jame, jih presadijo drugam, in sicer po tri do štiri metre grmič od grmiča narazen.

Sadijo v vrsto na vse strani. Četrto leto začne roditi, okoli desetega leta je treba začeti grme obrezavati in obsekavati; ko je dorastlo do dvajsetega leta, se pri tleh poseka in iz štora in korenin vnovič požene mlado kavino grmičevje. Pleve se kavini nasad pet- do šestkrat na leto. Štejejo za vse obdelovanje 3000 grmov na mčžaka, kdor je trden in priden, jih opleve tudi do 4000 ali celo 5000. Plevejo skozi šest mesecev, ko pritisne suša, tudi pleve več ne raste. Od vsakih 1000 grmov se služi na leto po 100 gld. braziljskega denarja, od starih nasadov, med katere se ne sme nič drugega saditi, do 120 gld. Braziljski goldinar ima zdaj vrednosti polovico našega denarja ali jedne krone. Ko je kava dozorela, jo obirajo in služijo od mere, katero imenujejo „libjer“ (?) in ki drži 40 litrov naše mere, po 50 kr.; a nabirati je morajo za jeden libjer po 50 litrov, da je ni treba še posebej čistiti. Nabere je človek na dan šest do sedem libjerov.

(Konec slédi.)

je nelojalen in z njim vred cela klerikalna stranka.

Dokaz: ta stranka se bojuje proti šolskim zakonom, katere je potrdil sam presvetli cesar. O škofu pričajo isto dogodki o priliki smrti „nepozabnega cesarjeviča Rudolfa“ in njegove besede, da je država odpadla od Kristusa. „Narodovci“ se brez-pogojno klanjajo cesarju z dušo in telesom, klerikalci pa cesarju ne, pač pa škofu.

To je nekaj vzklík iz „Narodovega“ delirija. Najznačilnejši so tisti, ki se tičejo našega milostljivega nadpastirja, zato ker so najzlobnejši, najpodlejši in najbolj neumni.

Nam katoličanom ni škof samo višji uradnik, katerega se je treba bati zato, ker ima moč v rokah, marveč nam je duhovni oče; zato ne merimo s cerkvenim pravom v roki njegove oblasti, marveč sinovsko zaupno v njegovo skrbnost za nas se ga oklepamo. Kot višji duhovni pastir ima pravico in dolžnost, skrbeti za blagor svojih vernikov in sme v to uporabiti vsako pošteno sredstvo.

Volitve so važna stvar; to priča „Narod“ sam, ker se tako briga zanje. Ali torej samo škof ali samo duhovstvo ne sme videti važnosti volitev? — Kristijani molimo pred vsakim važnejšim opravilom, pričakujoč razsvitljenja od Boga. — Ali je molitev samo pred volitvami prepovedana? Kdor smatra molitev v tem slučaju za samo agitacijsko sredstvo, taji s tem objektivnost naše vere; z njim nimamo več besede. — Da, škof sme za nas skrbeti, sme nas napeljevati k dobremu, sme nas pozivati k molitvi v naš blagor. Zalostno je, da moramo to še dokazovati.

Vsak otrok sme že politikovati, vsak pribeglik se sme v vse vtikati, samo škof nima — nobene pravice. Toda — „liberalci in naprednjaki itd.“ — nasprotniki naši:

Mi in z nami naše verno slovensko ljudstvo vemo dobro, kdo je naš škof in kaj nam je. Mi vemo, kaj smo mu dolžni in zakaj ga imamo. — Za vas pa ne vemo drugega, nego da ste izleženci nemško-židovskega liberalizma, da pohujšujete naše ljudstvo, našo mladino v slovstvu, v politiki, da rujete iz src steber vsemu vredenemu življenju — spoštovanje do avtoritete in da gmotno tlačite narod. Mi vemo, da vam nismo drugega dolžni, nego nebrojno solz in revščine in duševnega razdejanja in da smo vam zato iz ljubezni do naroda dolžni boj. To vemo mi in to vé naše ljudstvo, ki vam bo vselej, ko se mu boste štulili za voditelje, pokazalo hrbet. Resnica je sicer britka, a zato je ne moremo zamolčati.

Zloben je torej vaš napad proti škofu, ko na jedni strani za-se zahtevate neomejene gospodstva, škofu pa jemljete spoštovanje in mu odrekate vsake pravice. Ali naj ljubljanski škof v Narodni tiskarni, pri pisatelju „4000“, pri vredništvu „Slovenskega Naroda“ itd. išče sveta in navodila? Zlobni so vaši napadi, a vaša zlobnost je smešna in podla.

Naši liberalci so mojsterski petolizci. Kakor pohlevni kužki se drenjajo sedaj krog jednega, sedaj krog drugega in, če ni drugače celo — krog gosp. Schwegla. Kedor nima za svoj namen resnice, nujno zaide na tako pot in si potem brez sramú izbere tudi tako sredstvo, s kakeršnim je Narod zadnje dni zopet nastopil proti nam, zlorabljač lojalnost in udanost do vladarja.

V prah se meče pred vlado, javka o svoji brez-pogojni vdanosti, kazoč h krati na škofa in nas, češ: „ljuba vlada, vse kar hočeš, ti storim; tudi zlažem se, kader je treba, samo — te-le mi pomagaj premagati.“

To se nam zdi bizantinsko podlo. O stvari sami ne maramo govoriti, ker o vdanosti naši, in o pravi ljubezni do vladarja tudi naši nasprotniki ne dvomijo. Pač pa javno povdarjamo, da poznamo samo jedno brez-pogojno vdanost, namreč vdanost do Boga in po njegovi volji smo vdani — duhovski in posvetni oblasti, ki jo je on postavil.

Neumnost Narodovih trditev je pa razvidna odtod, ker hoče celo slovensko duhovstvo vjeti v svoje mreže. Cel članek z zvenečim naslovom „obedientia vostra sit rationabilis“ je posvetil razsodnim duhovnikom.

Škoda za čas in papir! Slovenski duhovniki se ubogo malo menijo za „Narodove“ čenče. Preveč potrebnega dela imajo, da bi trtili čas z njimi.

K pozitivnemu delu nas kliče naše ljudstvo.

U bogati je hočemo. Mirno in neupogljivo pojdemo dalje po svojem natančno obrisanem potu. Za-

lajanje izza meje, za plotom se ne bomo menili. Živela dobra stvar, živel duševni in gmotni napredek našega naroda nam je geslo, ki se ga še vneteje oklepamo, ko nam nalaga časnikarska dolžnost konštatiirati take pojave nam nasprotnega časopisja, kakeršne smo v tem članku osvetili.

Milijonkrat zlagano!

„Narod“ v lažeh in natolcevanju, s katerimi povodom volitev obsiplje našo stranko, presega že vse meje. Nekaj časa šlo je to bolj po malem, v sinočnem članku pa „Narod“ kar naravnost piše, da hoče klerikalna stranka oropati našo borno deželo, naše revno ljudstvo za cel milijon goldinarjev.

„Narod“ piše:

„Česar klerikalci iz svojih močij ne morejo storiti, to hočejo napraviti na dež. troške. Njih krogi tudi prav nič ne tajé, da je to povod vsemu boju za deželnozborsko večino. Jezuitsko gimnazijo in jezuitski konvikt hočejo klerikalci ustanoviti na deželne troške, na troške kmeta in meščana, ki se borita za svoj obstanek, opleniti hočejo siromašno kranjsko deželo za ogromno svoto, in ker vedó, da narodne stranke za to ni in ne bo dobiti, zato so odklonili kompromis, zato se poganjajo za absolutno večino v deželnem zboru in to je tudi povod njih prizadevanju, dobiti ljubljanski občinski zastop v svoje roke, da bi v rečene naklepe tudi Ljubljani „puščali“.

„Klerikalci so svoje zmage že tako gotovi, da se že pripravljajo za ustanovitev jezuitske gimnazije in jezuitskega konvikta. Kupili so zato že primeren svet, tudi učitelji, nemški jezuitje, so se že naučili slovenskega jezika toliko, da bi mogli slovenski poučevati — ker učni jezik bi bil v nižjih razredih jezuitske gimnazije slovenski — samo denarja je treba in stvar bi bila hitro gotova.“

„Koliko pa bo treba za to jezuitsko gimnazijo? Če računamo, da bo poslopje za gimnazijo in konvikt veljalo 300.000 gld., notranja vredba in nabava potrebnih učil itd. pa tudi 200.000 gld., torej skupaj pol milijona, nismo računali preveč. To pa so le ustanovalni troški. Šole pa se same ne morejo vzdrževati, nego veljajo vsako leto lepe krajcarje. Klerikalci bodo potrebovali za vzdrževanje imenovanih zavodov vsaj 20.000 gld. deželnega prispevka, ta pa reprezentuje kapital pol milijona goldinarjev. Klerikalna stranka kani torej oropati našo borno deželo, naše revno ljudstvo za cel milijon goldinarjev.“

„Zdaj je pač jasno, zakaj se delajo tako strahoviti poskusi, pridobiti v deželnem zboru večino. Vse govorjenje o gledališču, bolnišnici, legalizaciji, zajcu itd. je zgolj švindal, vse obljubovanje o gospodarstvu je le pesek v oči, opleniti deželo za milijon goldinarjev, to je cilj klerikalne vojne.“

To vse je od besede do besede v „Narodu“ zapisano v uvodnem članku dne 15. novembra t. l. — Veliki so bili „Narodovci“ v ostudnih lažeh vsikdar, a da bi mogli tako neskončno grdo lagati, tega vendar nismo mislili.

Zato izjavljamo kratko in odločno:

Vse, kar „Narod“ piše o jezuitski gimnaziji in o jezuitskem konviktu, ki se ima graditi za milijon goldinarjev na deželne troške, je ostudna laž, namenjena le za pesek v oči pred volitvami.

Ne omenimo drugega, nego da na prostoru, katerega so si kupili jezuiti, bodo komaj prostor dobili za cerkev, samostan in vrtiček, da za gimnazijo in konvikt absolutno ni nobenega prostora. — Sploh pa je vsa ta stvar tako na debelo zlagana, da je noben razsodni človek ne more verjeti. Kdor pozna deželno premoženje, vé, da je nemogoče kaj takega zahtevati. „Narodovci“ si pač v pest smejejo, češ, morda smo pa le dobili kakega bedaka, ki bo verjel našim milijonskim lažem. Sram Vas bilo!

„Obedientia vostra sit rationabilis“.

Članek s tem naslovom objavljen v „Narodu“ spričuje, da nervoznost naših nasprotnikov sega že do skrajne meje. V dokaz zato nekaj citatov iz „Naroda“:

„Burja klerikalne agitacije besni po naši deželi in vrste nasprotnikov naših navdaja veselje, kakeršno je prešinjalo Petra Arbueza, ko je videl na grmadi goreti na stotine „brezvercev“ ...

„Kar je slovenskemu narodu neprijazna vlada postavila dr. Missio na mesto ljubljanskega knezoškofa, da bi razbil jedinstvo slovenske stranke v kro-

novini, od takrat deluje knezoškof zoper narod slovenski . . ."

„Duhovniki in najnižji sloji, vmes pa nekaj inteligentnih hinavcev in koristolovcev, to je stranka, kateri zapoveduje škof Missia . . .“

„Kdo se ne spominja, kako je ravnal knezoškof Missia, ko je zatislil za vedno oči naš blagi, nepozabni prestolonaslednik nadvojvoda Rudolf? Prepovedal je zvoniti in svojo prepoved preklical le vsled pritiska tedanjega dež. predsednika barona Winklerja. Ko je „Slov. Narod“ nekoč pisal, da so Slovenci cesarju neomejeno vdani, tedaj je škofovo glasilo kričalo, da je to ateizem, ker se cesar postavlja nad Boga . . . Kdo more eporekati, da ne deluje škofovo glasilo na to, da bi bil slovenski narod na Kranjskem pač škofu neomejeno udan, ne pa tudi cesarju? Še več!

V nekem postnem pastirskem listu je škof Missia očital avstrijskemu postavodajstvu, da je Kristusa zatajilo, da ga ne pozna več za pravega Boga, da so torej vsi naši zakoni od hudiča. In vse naše zakone je potrdil naš premilostni cesar in prisegel skrbeti, da se bodo pravično in vestno izvrševali.“

„Mož, s takimi nazori nima pravice zahtevati, naj bi mu sledili lojalni cesarju in državi udani ljudje, tem manj, ker si on, kakor je to povedalo njegovo glasilo, prisvaja oblast, ki presega vsako posvetno oblast, se torej naravnost postavlja nad vladarja in državo“ . . .

Menimo, da smo dovolj povzeli iz „Naroda“.

Vsa razdivjanost, vsa zloba, vsa podlost naših nasprotnikov se kaže v navedenih „Narodovih“ stavkih. Najnerodnejše bizarstvo združeno z najnižkotnejšim bizantinštvom se javlja svetu v teh besedah lista, ki naj zastopa pravi liberalizem!

Nelojalnost se očita našemu škofu, katerega je cesar sam imenoval za svojega tajnega svetnika. Cesar sam mu ne more dati lepšega dokaza svojega zaupanja, kakor s to častjo in „Narod“, oni „Narod“, ki je objavljajl izdajalska pisma iz Rusije, si drzne kaj takega očitati našemu škofu, oni „Narod“, ki je ruskega carja stavil za vzgled dobrotljivosti našemu po celem svetu znanemu kot veleradodarnemu cesarju, oni „Narod“, čegar stranko je cesar svoječasno sam označil kot nelojalno. „Narod“ očita škofu, da obsoja naše postavodajstvo, oni „Narod“, ki je včeraj poveleval ustavo, ki daje vsakemu pravico, da izraža svojo sodbo o ustavnem življenju, oni „Narod“, katerega vsaki list je ugovor proti raznim zakonom avstrijskim. — S tem se „Narod“ vnema za dobo absolutizma.

S tem je izgubila „Narodova“ stranka zadnje pogoje za svoj obstanek, vrgla od sebe vsa svoja načela, zato sedaj vpije svetu: Pomagajte mi, vsaj sem pripravljena zatajiti vse, kar mi je bilo sveto — samo pomagajte, da se ohrani par oblastnih motogcev na krmilu.

Taka stranka nima nobene časti in moči v sebi in tudi ne more imeti nobenega spoštovanja in vglada nikjer. Njej veljajo besede: O factionem venalem, mature perituram, si emptorem inveneris.

Duhovščina in vsi dobri katoličani pa bodo uprav iz tega „Nar.“ divjanja spoznali, da prav ravna, ker se oklepajo svojega škofa, in da njih pokorščina je pametna, kakor je neumno „Narodovo“ divjanje proti škofu in naši stranki.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. novembra.

Dr. Smolka. Dne 5. t. m. so praznovali Poljaki 85. rojstni dan svojega velikega sina dr. H. Smolke. Vsi poljski listi slavé njegovo demokratsko mišljenje, katerega ni nikdar zatajil; nezmerni in požrtvovalni patrijotizem, ki mu je prinesel pred 50 leti smrtno obsodbo, njegov čisti značaj, ki mu je pridobil spoštovanje vseh strank in ga slavil tudi zunaj države. To vse se je pokazalo pri svečanosti v Levovu. Vse prodajalnice so bile zaprte, v mesto so došli zastopniki iz vseh stranij Poljske. Ob 10. uri so se zbrale korporacije in društva in obilno občinstva v deželni hiši. Vsi so se podali v cerkev, kamor je prišel tudi Smolka s posebno meščansko deputacijo. Na ulici so ga navdušeno pozdravljali in pred cerkvijo je igrala godba poljsko himno. — Službo božjo je opravil nadškof Izakovič. Cerkev je bila do zadnjega kotička napolnjena. Po maši je šel slavljenec na strelišče, kjer je vsprejel deputacije. Dasiravno ima Smolka za seboj že 85 let, je starček še vedno čvrst in krepak.

Cerkveno-politični zakoni v zagrebški deželni zbornici. V predzadnji seji budgetnega odseka je zahteval poslanec Gjurkovič, naj vlada predloži zbornici načrt glede preosnove cerkveno-političnih zakonov, na kar je pravaš Jakčin pripomnil, da se tudi razširja vest o uvedbi civilnega zakona na Hrvatskem, ter vprašal bana, je li se ta vest potrjuje. Ban grof Khuen-Hedervary je izjavil, da bi bila jako umestna preosnova cerkveno-političnih zakonov, da bi se s tem zjednačilo razmerje mej raznimi veroizpovedanji, vendar Hrvatska nekaj časa lahko še izhaja brez njih. Kar se pa tiče uvedbe civilnega zakona na Hrvatskem, na to vlada sedaj še ne misli. — Iz predloga poslanca Gjurkoviča je razvidno, da nekateri liberalni poslanci že komaj čakajo onega, „preblaženega“ trenutka, ko se bodo morali tudi Hrvatje poročati pred matričnim mazačem. Upajmo, da mažarski liberalizem še ni prešinel tolikega števila poslancev, da bi jim bilo mogoče z večino odobravati tak predlog.

V ogerski poslanski zbornici se je nadaljevalo predvčeraj posvetovanje o proračunu za bodoče leto. Potem ko je poslanec Várady govoril proti proračunu, je spregovoril poslanec Ugron, ki je izjavil, da je Banffyjev kabinet priljubljen samo v Avstriji, na Ogerskem pa ima premnogo sovražnikov. Govornik omenja potem zagrebških dogodkov ter nadaljuje, da si vlada samo prizadeva ohraniti si svojo moč in podaljšati življenje liberalni stranki. Popačenost vlada sedaj povsod, v glavnem mestu, v komitatih, po časnikih, pri volitvah in sploh v vsem javnem življenju. Slednjič omenja govornik strankarskih zmešnjav leta 1867 ter predlaga, naj se odkloni proračun, ker vlada ni zmožna zastopati deželnih interesov, posebno pa v bližnjih pogajanjih z Avstrijo.

Ogersko. Kako gospodarijo požidovljeni Mažari, kaže naslednja dogodka. Kakor poroča „Hazank“, je naučni minister Wlassics obnovil deželni šolski svet in kroni priporočil v potrjenje 11 židov in jednega „zguljenega“ duhovnika. Večina teh so prostozidarji, ki naj odločujejo v katoliških šolah. Listi zatrjujejo, da je bil tudi grof Bela Cziraky, drugi sekcijski načelnik v vnanjem ministerstvu, umirovljen, ker je imel toliko poguma, da je navzlic hudemu pritisku v magnatski zbornici trikrat glasoval proti cerkveno-političnim zakonom. To je mogoče na Ogerskem! Zato pa z veseljem pozdravljamo zmago katoliške ljudske stranke, ki se zbira in utrjuje nasproti židom in liberalcem. Tako je zmagala pri zadnjih volitvah v mnogih komitatih ljudska stranka, ki bo de prihodnji mesec volila nove komitatske uradnike. Le v večjih mestih so prodrli liberalci. V trenčinskem komitatu pa se je zopet vršila „mažarska“ volitev s pomočjo zvijač.

Francosko ministerstvo obstoji razven jednega iz samih framasonov. To je najjasneje pokazal ministerski predsednik Bourgeois, ko je uradno vsprejel načelnika prve francoske lože. „Laterne“ dostavlja, da spada Bourgeois mej najodličnejše vodje francoskih framasonov in si je pridobil že mnogo zaslug za framasonstvo. Jednako zastopajo vsi ostali ministri častna mesta na raznih ložah; le o zunanjem ministru Berthelotu se trdi, da ne pripada sedaj framasonstvu, vendar pa je bogotajec in odločen nasprotnik katoliške cerkve.

Predsednik francoske republike Faure — **prostozidar.** Društveno glasilo prostozidarjev francoskih piše: Brat Feliks Faure, predsednik francoske republike je že od leta 1865 prostozidar. L. 1867 je postal „mojster“ in vedno pripada loži „Prijeteljstvo“. Brat Feliks Faure je danes najstarejši član delavnih lož prostozidarskih, v katerih je tudi novi finančni minister brat Doumer. Izmej sedanjih francoskih ministrov je tudi prostozidar ministerski predsednik Bourgeois; nedavno je priredila loža „Svetlo“ njemu v čast svečanost. Nadalje so prostozidarji ministri Measureur, Lockroy, Ricard in Viger. Kakor se vidi, je osoda Francoske poverjena prostozidarjem. Pravi katoliki imajo dovolj razlogov, da jih skrbé tužne razmere v njihovi domovini.

Rusija in Bolgarija. Nekateri bolgarski rusofili trdijo, da je sprava mej Rusijo in Bolgarijo takoj dognana, kakor hitro vsprejme princ Boris pravoslavno vero. Tej trditvi odločno ugovarja „Novoje Vremja“. Omenjeni list pravi, da se Bolgari zelo motijo, ako menijo, da je s tem storjen zadnji korak za spravo z Rusijo. Bolgarska deputacija se je v Petrogradu lahko prepričala, da ima Borisov prestop k pravoslavju samo nekoliko olajšati rešitev zamotanega vprašanja, toraj bi bil s tem storjen še

le prvi korak. Vsled tega niti knez Ferdinand, niti bolgarski zastopniki ne smejo misliti, da Rusija ne zahteva ničesar drugega nego Borisov krst. Urediti je treba še tudi druge politične razmere, katerih omenja berolinska pogodba.

Turčija. Sele nekaj dnij se nahaja Rifaad-paša na svojem novem sedežu, in že dohajajo iz Carigrada mnogotera poročila o zopetni spremembi v velikem veziratu. Naslednikom velikega vezirja se imenuje Mahmud-Djelal Eddin-paša, katerega baje kandiduje vladina stranka, javni svet pa hoče podeliti to čast Kučuk-Said-u. Vsekako je gotovo, da v tem oziru ne bode poprej miru, dokler se ne najde mož, ki bo imel dovolj moči zadušiti vedno večji nemir. Govori se, da nameravajo Armenci drugo veliko demonstracijo, od katere pričakujejo večjega vspeha, kakor so ga imeli pri prvi. Takih demonstracij se pa boji turška vlada, ter je v to svrhu odposlala nadaljna dva polka v nemirne kraje. Predvčeranjim je odposlala turška vlada dva generala v Anatolijo, ki bodeta prevzela poveljstvo nad ondotnimi četami, in ki imata stroga navodila glede nadaljnega postopanja.

Razgled po slovanskem svetu.

Levski, glavar bulgarskih aposteljnov.

V Zofiji so odkrili 3. t. m. z veliko slovesnostjo spomenik bulgarskemu revolucionarju Levski - ju, in sploh prvi spomenik, katerega so postavili doselej domačinu v Bulgariji. Ta spomenik se odlikuje s svojo zgodovino. Ze pred petnajstimi leti so začeli nabirati po deželi denar v ta namen. V kratkem so dobili potrebno svoto. Ko je bil spomenik že izgotovljen in na trgu postavljen, je naenkrat vse potihnilo. Iz neznanih razlogov (mogoče se pogosto sramujejo priprostitih mučnikov, ki so jim ugladili pot) je vedno odlašala vlada z odkritjem spomenika. Ze nad osem let je stal spomenik na trgu, zakrit s sivim ogrinjalom — značilno znamenje za tamošnje politične razmere! Konečno je občinstvu vendar presedalo tako ravnanje. Zahtevali so naravnost, naj odstranijo grdi zastor, in sedaj se je podala vlada. Levski je gotovo najbolj priljubljena in spoštovana oseba v novobulgarski zgodovini. Rodil se je l. 1837 v mestu Karlovo pod Balkanom. Izprva je nameraval postati duhovnik in že so ga posvetili za dijakona. Toda kmalu je slekel meniško haljo z namenom, delovati samó za duševno in politično prostost svojega naroda. Predvsem zadnji dve leti njegovega življenja ste romantični. L. 1870 je sodeloval pri ustanovitvi skrivnega društva. Postal je glavar takozvanim aposteljnom t. j. zarotnikom, ki so po Bulgariji potovali preoblečeni in s ponarejenimi potnimi listi (v mestu Čirpan, sredi med samimi Turki, je stanoval bulgarsk slikar, ki je ponarejal turške potne liste in pečatnike). Ti aposteljni so prehodili vso deželo in pripravljali ljudstvo na nameravano ustajo. Najpredrzejši je bil njihov glavar Levski. Neprenehoma je hodil od kraja do kraja. Vsaki dan je bil drugače oblečen in vedno je potoval po drugem poslu. Predrznil se je navduševati sorojake, oblečen kot Turčin. Povsod je deloval, a niso ga mogli vjeti, čeprav ga je vedno zasledovala turška gosposka.

Tako je potoval dve leti po deželi, Bolgarom in Turčinom prava skrivnostna prikazen. Slednjič so ga vjeli vsled neprevidnosti njegovih pomočnikov. O Božiču leta 1872 so ga napadli turški vojaki v vaški gostilni. Po hudem boju so ga premagali in pripeljali nevarno ranjenega v Zofijo. Pred vojaškim sodiščem je ostal neprestrašen. Stanovitno se je branil, pojasniti najmanjšo stvar. Izjavil je le, da bode nadaljevalo započeto delo po njegovi smrti najmanj sto drugih. Zaletaval se je z glavo v zid, a zastonj: polmrtvega so vlekli na morišče. Na ravno tistem mestu stoji sedaj krasni spomenik, katerega mu je posvetilo mladeniško naudušenje in jako dolgo zadrževalo nesrečno strankarstvo.

Slovstvo.

„Matica Hrvatska“ nam zopet obeta lepe knjige. Občno pozornost je vzbudil veliki roman Tomičev: „Za kralja — za dom“, katerega I. del je izšel lani, letos mu izide nadaljevanje (II. del.) V Bosno in Hercegovino nas povede povest ondotnih rojakov Osmana Hadžića in Ivana Miličevića „Bez nade“. Z ruskim pripovedovalcem Potapenkem seznanani „Matica Hrvatska“ svoje člane s prevodom njegovih povestij: „Generalova hči“ in „Selski roman“. Ona izda izbrane pesmi zna-

menitega novejšega hrvaškega pesnika dr. Avgusta Harambašića ter dovrši izdanje pesniških del Mirka Bogovića s 3. zvezkom, obsegajočim dramo „Frankopan“, odbrane pesmi in pesnikov življenjepisa. — Bogati bodo tudi letošnji naučni plodovi „Matice Hrvatske“. Profesor dunajskega vseučilišča dr. V. Jagić je opisal 18. vek ruske književnosti. Ime pisateljevo nam je porok, da bo knjiga epohalna. Drugoval ji bo zgodovinski spis prerano umrlega prof. Radoslava Lopašića „Oko Kupe i Korane“. Dobro došla bo naposled knjiga prof. Otona Kučere: „Naše nebe“, ki nam razloži vse, kar je treba vedeti izobražencu o zvezdoslovju. Tistim slovenskim članom, ki niso prejeli I. izdaje „Rječnika hrvatsko-slovenskega“, je objeljena ta prepotrebna pomožna knjiga v II. izdaji. — Čim več Slovencev pristopi v kolo „Matice Hrvatske“, tem preje in tem rajše nam postreže ž njo. — Pogostoma se naglašja pri nas vzajemnost in bratstvo s Hrvati, malo pa storimo zato, da bi se razširila mej nami hrvaška knjiga. Res, da mnogo potrošamo za domače slovstvene proizvode, da nam mnogo denarja poberajo naša društva, toda svotico — 3 gld. — bi vendar le vsak imovitejši rodoljub lahko postavil v svoj vsakoletni proračun za bratsko „Matico Hrv.“, saj mu ta nezatna denarna žrtev prinese toliko zanimivega, um in srce poživljajočega berila. Uljudno vabimo toraj slovstvene omikance, da se vpišejo v „Matico Hrv.“ Njene knjige izidejo krog božiča. Letnino (3 gld.) sprejemajo gg.: knjigovezec J. Bonač, knjigotržec A. Zagorjan in ljubljanski poverjenik Ivan Vrhovnik, župnik v Trnovem.

Umetnost.

Društvo za krščansko umetnost

je imelo dne 7. t. m. svoj peti odborski shod ob navzočnosti deset odbornikov. — Pristopila sta društvu dva ustanovnika; odšel pa iz Ljubljane marljivi odbornik preč. P. Kalist Medič. — Sklep zadnjega shoda o imenovanju dopisnikov društvenih se je izvršil in nadejati se je vspešnega sodelovanja. — Vprašanje, ali naj se skliče letos občni zbor, se je gledé nedostatka primerne zbirališča in letošnjih težavnih razmer rešilo zanikavno; s prihodnjeletenskim se bo skušala združiti mala razstava raznih cerkvenih umetnin.

Predsednik je nadalje poročal o delovanju društvenih odsekov v zadnjih mesecih; štirim cerkvenim predstojništvom se je postreglo z nasveti ali načrti. — Predložil se je odbornikom tretji letnik društva za krščansko umetnost v Monakovem z 11 krasnimi velikimi in nekaterimi manjšimi slikami, med njimi krasna soha Matere Božje umetnika kranjskega J. Ruppe-ja iz Šeflerjev na Kočevskem. — Potem darilo preč. gospoda kanonika J. Sušnika: „Ephemeris Salonitana, Spalatensis in Bihačensis“, katerih poslednja podaja na več podobah krasne staroslovanske okraske iz Kninskega pokopališča — lepe vzorce za cerkvene veznine; veččaki jih stavijo v drugo dobo starokrščanske umetnosti, 9. ali 10. stoletje. — Narisi šest kapelic „Božjega groba“, ki se nahajajo na Kranjskem — lepo delo g. župnika M. Sitar-ja — so se poslali v Gradec vredniku „Kirchenschmuck“-a, preč. monsignoru J. Grausu, v začasno porabo svoji razpravi o tem predmetu.

Naročilo si je društvo za svojo knjižnico: „Kunstgeschichte“ Alv. Schulze-jevo in Kuhn-ovo, Dengler-jev in graški „Kirchenschmuck“; tudi umetniški časopis Leonove družbe dunajske se bo omislil. — Živahna razprava je nastala o nasvetu (zadržanega) preč. odbornika Sitar-ja, da naj bi se društvenikom podalo vsako leto kako delce s praktičnimi navodili za ohranitev in oskrbitev umetnin. Obveljal je o tem nasvet gospoda profesorja T. Zupana, da naj bi se raji izdajal lasten umetniški časopis v negotovih obrokih — kake štirikrat na leto — z nekaterimi podobami starih in novih umetnin kranjskih. Upravni odsek naj se o tem posvetuje in poroča v prihodnji seji. S.

Deželnozbornske volitve.

Odprto pismo liberalnemu „meščanskemu volilnemu odboru“

v Kranju.

Prejel sem Vaše vabilo na današnji volilni shod.

Uvažujoč pa, da sem se na loškem volilnem shodu dne 10. t. m. nečuvno osebno žalil in da sem vrhu tega še večeraj prejel pretižno do-

pisnico, ki je sicer oddana bila v Trziču, a brezdvomno v Kranju bila pisana, prišel sem do prepričanja, da od liberalne „narodne“ strani nimam pričakovati dostojnega vedenja meni nasproti in zato izjavljam, da na napominani liberalni volilni shod ne bodem prišel.

Pač pa bodem porabil drugo primerno priliko, da stopim s krajakimi gospodi volilci v dotiko.

V Ljubljani, dne 16. novembra 1895.

Dr. Ivan Susteršič.

Iz Krke. Tudi pri nas je bila 11. t. m. huda volilna borba, ki kaže, da se ljudstvo vzbuja. Veliko bi lahko sporočil o naših volitvah pa naj za sedaj ob kratkem zadostuje, saj naši nasprotniki so tako povsod jednaki; če zmagajo, nosijo pokonci glave, kakor da bi imeli že cel svet pod svojo oblastjo; ako pa propadejo, potem pa kriče in se jeze, da je groza. Obnašanje jim je bilo kaj kratkovidno, pri družemu so videli pezdri, v svojem očesu pa bruna niso čutili. Kaj lepo se je njim podal tudi volilni imenik, ker so nekatere volilce iz groba klicali, ko pa zopet družih, ki imajo že blizo dve leti vso volilno pravico, niso pustili k glasovanju. Ugovor proti temu je bil: Zakaj niste prišli pogledat v volilni imenik, saj je bil na pregled položen pri županu. Odgovor na to samo to-le: Zato ga nismo šli pregledat, ker smo Vam več zaupali do sedaj, kakor Vam bodemo zanaprej. Pa naj bo za sedaj. Našim volilcem vsa čast, propadla stranka naj pa pazi, da si zopet pridobi zaupanje ljudij, sicer ne bo dobro zanjo.

Žirovci pozor! V vipavsko-idrijskem okraju so se volitve volilnih mož tako izvršile, da ima kandidat katoliško-narodne stranke, gospod Matej Lavrenčič, nekaj glasov večine, ako ostanejo zvesti vsi volilni možje, voljeni za katoliško-nar. stranko. — Nasprotniki imajo dva kandidata, v idrijskem okraju so volili volilne možje za dr. Ferjančiča, za vipavski okraj pa iz podraške afere žalno znanega agitatorja za razkol, Božiča. Najbrže, da se bodo v zadnjem trenutku zjediniili mej seboj za Božiča, dasi se sedaj po „Edinosti“ še prav lepo drug drugemu vest izprašuje, češ, da liberalni Vipavci ne marsajo za dr. Ferjančiča, idrijski okoličani pa ne za Božiča. Vendar upajo kolovodje liberalne stranke, da bodo razdvojene liberalne volilne možje združili in da bodo po vrhu dobili še v Žireh nekaj glasov za-se. Mi dobro poznamo volilne možje, izvoljene v Žireh, in upamo, da bodo ostali mož beseda, tudi če jih bodo liberalci še tako nagovarjali za svojo stran. Žirovci, vsi poštenjaki bodo gledali na vas. Ostanite zvesti svoji besedi. Pozor torej Žirovci!

Iz Kranja. Naše čestitljivo mesto stoji v znamenju volilne borbe. Akoprav manjka še dober teden do odločilnega dne, vendar letajo agitatorji od hiše do hiše, obetajoč Kranju zlate gradove, če bi se meščanstvo tako daleč zmotilo, da bi volilo — notarja Globočnika v deželni zbor. Odlikujeta se zlasti močni Rakovec, ki se kakor melina vali po ulicah in pa mali Cirilček, ki kakor kobilica skače po mestu. Vendar „gšeft“ noče prav izpod rok. Velik in sicer najboljši del meščanstva, noče o Globočnikovi kandidaturi nič slišati, to pa radi tega, ker ga od blizo pozna. Ta „mož“ rekel je na volilskem shodu v Škofji Loki mej drugim, da hoče v deželnem zboru „pomirljivo“ delovati. No „pomirljivo“ delovanje gospoda Globočnika poznamo tukaj v Kranju kakor slab denar.

Ni ga v našem mestu, ki bi več zdražbe in prepira napravil, kakor ravno notar Globočnik. On je bil isti, ki je vodil strastno in besno gonjo proti našemu čestitljivemu, mnogozaslužnemu gospodu županu Šavniku. On vodi tiste razbrzdane elemente v Kranju, ki hočejo vse v našem mestu preobrniti od tal do vrha, ki hočejo staro, skušeno in zaslužno meščanstvo spraviti ob upliv in veljavo. On je v prvi vrsti kriv ostrega strankarstva v našem mestu. On je voditelj tiste naše stranke, ki se odlikuje po tem, da največ vpije in razgraja po gostilnah in zabavlja čez vse, kar je doslej Kranjskemu meščanstvu bilo sveto in časti vredno. In ta mož si sedaj hinavsko prisvaja krinko miroljubnosti! Mi poznamo miroljubnost — lisjaka in zato vemo, kakošen odgovor mu imamo na dan volitve dati!

Jedno dobro stran pa ima kandidatura našega notarja vendarle. Ta gospod kandidat skrbi za — smeh, kar je v teh resnih časih velikanske vrednosti. Kedo se ne bi glasno smijal, če sliši gospoda Globočnika trditi, da je kranjska gimnazija — njegova zasluga. Ta „debela“ našega kandidata vzbudila je nekako čudno začudenje vsch razsodnih ljudi,

ki dobro vedo, da je kranjska gimnazija zasluga konservativne frakcije slovenske državnozbornske delegacije. Kranj se ima konservativni stranki zahvaliti, da ima gimnazijo.

Agitatorji notarja Globočnika imajo seveda jako namazan jezik in niso v zadregi z argumenti za to kandidaturo. Zlasti radi vporabljaajo razlog, da se bode gospod Globočnik, kot Kranjc, v prvi vrsti za Kranj potegoval. V tem oziru je pač treba pomisliti, da je ravno g. Globočnik spodrinil kandidaturo občespoštovanega kranjskega meščana g. Omersa, kojemu je uprav Globočnikova stranka še letošnje poletje ponujala deželnozbornski mandat. Brez dvoma gospod Omersa veliko bolje pozna kranjske razmere in potrebe, nego g. Globočnik, kajti g. Omersa je že takrat živel in deloval v Kranju, ko se Kranjcem še sanjalo ni, da je Trzič rodil moža, ki bode poklican zastopati, voditi, komandirati in — notariti kranjsko meščanstvo! K.

Iz Vodice, 15. nov. 1895. Pri nas se je 4. t. m. vršila prvotna volitev, pri kateri so bili izvoljeni štirje prav zanesljivi možje katoliško-narodne stranke. So pa ti-le: Vč. gosp. župnik Simon Žužek, župan Janez Sporn, Anton Kocijančič in Blaž Keržič. V to je prav posebno pomogel volilni shod v bližnji Komendi, kamor je pohitelo veliko Vodičanov. Sploh pa so Vodičani vsi vneti za kat. kandidata vč. g. dekana Kajdiža, ki je skozi 18 let pastiroval v Vodicih kot župnik in je bil prav priljubljen. Bog ga živi!

Tedenski koledar.

Nedelja, 17. nov.: 24. po Binkoštih, evang.: Nebeško kraljestvo je podobno goršičnemu zrnu. Mat. 13. Gregor škof. Ponedeljek, 18. novembra: Posveč. baz. sv. Petra. Torek, 19. novembra: Elizabeta, kralj. Sreda, 20. nov.: Feliks, Val. spoz. Četrtek, 21. nov.: Darovanje M. D. Petek, 22. nov.: Cecilija d. m. Sobota, 23. novembra: Klemen p. m. Felicita m. — Solnce izide dne 20. novembra ob 7. uri 13 min.; zaide ob 4. uri 19 min.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. novembra.

(V proslavo godu Nje Veličanstva presv. cesarice Elizabete) brala se bode prihodnje nedeljo, 17. dan t. m. ob polu 9. uri predpoludne v tukajšnji mestni farni cerkvi sv. Jakoba sv. maša, kero bo daroval gosp. kanonik Andrej Zamejic in katere se udeleži tukajšnji veteranski kor v paradni obleki.

(Kandidati liberalne stranke v kmetskih občinah.) V današnjem „Rodoljubu“ objavlja osrednji volilni odbor narodno-napredne stranke za kmetske občine naslednje kandidate: Za okraj Kamnik-Brdo Janko Krsnika, grajščaka na Brdu, za okraje Postojina-Logatec-Senožeče-Lož-Bistrica-Cerknica Jos. Dekleva, posestnika v Postojini in Fr. Arkota, posestnika v Postojni; za okraj Vipava-Idrija: Ivana Božiča, posestnika v Poddragi. Za okraje Trebnje-Zatičina-Žužemberk-Mokronog-Litija-Radeče: Luka Svetca, notarja v Litiji in Ljud. Korčina, posestnika na Mirni; za okraje Kočevje-Ribnica-Velike Lašče Fr. Višnikarja, sodnika v Ribnici, in za okraja Črnomelj-Metlika Richarda Dolenc-a, vodjo kmetijske šole na Grmu. — Za drugih osem volilnih okrajev do sedaj liberalna stranka ni postavila nobenih kandidatov. — Skrivaj pa bodo gotovo delali tudi po drugih volilnih okrajih, zato treba, da pridejo vsi volilni možje na volišče. — Torej v vipavsko-idrijskem okraju so se odločili za Božiča. To ime vtisne pečat stranki, ki ga je postavila. Kar je katoliško-mislečih volilnih mož v vipavsko-idrijskem okraju, nobeden ne more dati glasu kandidatu Božiču, ki je bil največ kriv, da bi bila kmalu vsa podraška občina prestopila iz katoliške cerkve v razkolno. Tacega poslanca vendar ne sme imeti dežela Kranjska. Nadejamo se, da bodo to uvaževali tudi volilni možje iz idrijske okolice in da ne bodo oddali svojih glasov za tacega kandidata, tembolj, ker so jim agitatorji pravili, da bodo volili Ferjančiča. — Velike previdnosti in vstrajnosti treba je tudi našim volilcem v notranjskih občinah, kajti tam je protikandidat bogati Dekleva, ki bo sipal denar na vse strani. Tam treba stroge organizacije naših volilcev na dan volitve. Poštenje in denar se bodeta tukaj dvobojevala, torej pozor naši somišljeniki. — V obširnem trebanjskem okraju kandidujejo liberalci notarja Luka

Svetca, tistega moža, ki zadnjih šest let ni nikoli odprl ust za svoje volilce in ki je dejal mej letošnjim deželnozbornim zasedanjem, da se našemu kmetu še predobro godi. Moža s takimi lastnostmi in načeli pač ne bodo volili kmetijski zastopniki. O drugem kandidatu gosp. Korčiču ne vemo, ali kandiduje ali ne, ker nedavno je še izjavil, da ne vsprejme nobene kandidature; mož ima tudi prav, ker najpametneje stori, da na svojem posestvu dobro gospodari. — V kočevsko-ribniškem okraju naj slovenski volilci složno volijo naša kandidata kanonika Klun-a in posestnika Pakiča. Treba je na volišču do zadnjega vseh volilcev, ker odločevalo bo le malo glasov. — O belokranjskem kandidatu g. R. Dolencu pa se maramo veliko govoriti, tak šviga-švaga čez dva praga pač ni vreden, da bi se sploh pečali z njim.

(„Narodne“ denunciacije.) Narod piše: „Kako umevajo klerikalci jedusko pravico za vse, se vidi iz tega, da sami zlorabljajo cerkev in vero za agitacijo, pri vodstvu južne železnice pa so denuncirali nekaj železniških uradnikov, da bi utegnili agitovati za narodne kandidate. Južna železnica je tudi res vsem uradnikom naročila, naj se ne vtikajo v volilno borbo. Kanonik Klun se bo zato uslugo še hvaležnega izkazal. Fej! — Mi, ki o vsej tej stvari ne vemo ničesar, pozivljemo „Narod“, naj pové, kedo je denunciral, zakaj na take splošne fraze nihče ne da ničesar, marveč je prepričan, da so denuncijanti sami oni, ki drugim to podtikajo.

(Izpiti za učiteljsko usposobljenost) so se vršili v Ljubljani od 4. do 11. t. m. Izpiti so prestali za meščanske šole z nemškim učnim jezikom: I. Kerschbaumer in Klara Pfau; za francoski jezik: Olga Lavrenčič; za ljudske šole z nemškim učnim jezikom: M. Matko; za ljudske šole z slovenskim učnim jezikom: Fr. Čuk, Fr. Greiland, Ferd. Rosenstein, A. Sadar, A. Schlenz, Antonija Avgustin, M. Bročko, G. Cidrih (z odliko), E. Gerbac, M. Cimperšek, O. Gasperin (z odliko), M. Globočnik, šolska sestra Uršula Gosak, Jos. Hayne, R. Hřibal (z odliko), R. Inglič, A. Jereb, A. Krašovec, E. Kren, šolska sestra Nikolaja Krulec, M. Leinfellner, I. Mally, A. Mikuš, I. Piller, K. Pirh, I. Tomec, M. Vasič, E. Wrus, Fr. Zwirn; z nemškim poučnim jezikom: Fr. Makovec in gđ. A. Krobot.

(Za poplavljenca na barju) nam je izročil preč. gospod kanonik Andrej Zamejic 12 gld. — Bog povrni!

(Slovensko gledališče.) Bila je doba, ko je slava „Cavallerie rusticane“ preletela ves glasbeni svet in tedaj se je ta opera pridružila tistemu malemu številu opernih del, katerih moč na občinstvo nikdar ne mine. „Cavalleria rusticana“ je prava slika kipečega italijanskega življa; kdor je čul jedenkrat njeno ognjevito glasbo, je gotovo ni čul zadnjikrat. Ž njo je pred leti slovensko gledališče nastopilo pot v svet — da smo dobili sedanjo opero, gotovo ni bil pri tem zadnji faktor tedanji vpliv „Kmetijskih vitezov“ na naše občinstvo. Občinstvo je kar čez noč zahtevalo redno opero in ista tako čez noč jo je tudi dobilo. „Cavalleria rusticana“ bode tedaj na našem odru imela vedno častno mesto! Ker je opera jako utrudljiva in zahteva močnih glasov, bili smo radovedni na nastop gospice Sevčikove. Naša „dična“ primadona pa je strastno, nesrečno „Santuzzo“ tako verno predstavljala in pela, da je tudi to zadnje „skušnjo“ prav dobro prestala. Gospod Purkhabek je v „Turiddu“ lahko razvil mnogo svoje umetnosti ter je posebnost „napitnico“ izzival odobravanje občinstva. Ker je „Alfija“ pel gospod Nollin in ker sta vlogi „Lole“ in matere „Lucije“ prevzeli gospa Inemanova in gospica Jungmanova, je ta del opere bil umetniško dovršen, zbor pa naj bi bil nekoliko boljši. Naj bo pri zboru skoro zopet vse pri starem! Pred opero so igrali duhovito veseligrro Jaroslava Vrhlickega: „V Dijogenovem sodu“, kateri je včeraj kot originalni filozof Dijogen priboril vseh g. Ineman. Razven njega ne moremo nobenega sodelujočih pohvalno omenjati, ker so se vsi nagromadili okoli postrežljive šepetalke. — Jutri „Razbojniki“.

(Ljubljanski sejm in zaprte ulice.) V ponedeljek se prične veliki sejm svete Elizabete. Ljudstva se ravno ta dan zbere silno veliko. Meščani poprašujejo, kako se bodo mogle množice premikati čez frančiškavski most skozi Špitalske ulice in proti šolskemu drevoredu, ker je slavni magistrat v svoji bistroumnosti ravno te ulice skoraj popolnoma zaprl. Ali bi ne bilo pametno, da bi se podiranje

„kresije“ samo na jedni strani pričelo ter tako olajšalo dohod v središče mesta, in tudi če se na obeh straneh podira, ni treba za podiranje toliko prostora. Modrim rotovškim gospodom ni prišla ta pametna misel. Kaj poretó trgovci na glavnem trgu? Kdo bode odgovoren za nesreče, ki se utegnejo pripetiti?

(Žrtva škofove nestrpnosti.) Pod tem naslovom je včerajšnji „Narod“ natisnil popravek č. g. provincijala Placida Fabiani, glede prestave o. Kalista Medie; ob enem se pa po svoji stari navadi naprej laže in obrekuje: rekoč „Saj je to javna in povse neprerekljiva tajnost, da je bil škof hud nasprotnik o. Mediča, prav ker se ta v volitvenih rečeh ni hotel ukloniti“. Mi to danes prvokrat slišimo in gotovo tudi č. o. Kalist Medie sam.

(Brzjavna postaja v Dolenji vasi pri Ribnici.) Dne 12. novembra t. l. odprla se je v Dolenji vasi pri Ribnici, v okraju kočevskem, brzjavna postaja z omejeno dnevno službo, združena s tamošnjim poštnim uradom.

(Iz Gor. Kašlja) 15. nov. Danes ob 1/45. uri čutili smo tu precej močen sunek, prej pa je precej močno zabobnelo. Hišna oprava v sobi je škripala. Že dolgo nismo čuli tako močnega sunka. Radovedni smo jako, zakaj da se nam toliko časa ne izplača državno posojilo. Zima je tu in večina biš je še taka, kakoršne nam jih je pustil potres. Ljudje so se zanašali na državno pomoč, a te ni sedaj. Zupanstvo vedno poprašuje, kdo je kaj popravil, tako tudi žandarmi, a večina nima — posebno pri letošnji slabi letini — s čim popraviti. Ljudje so se jeli splošno meniti, da jim je v Ljubljani zmanjkalo denarja. Razume se, da kdor je mogel, je popravil, a mnogo jih je, katerim tega storiti ni mogoče. Posojilo je vknjiženo, a ne izplača se, kaj vendar to pomeni. Marsikdo se skoraj kesa, da je kaj prosil. Nekemu posestniku iz Zadobrove je potres napravil nad 500 gold. škode, posojila se mu je dovolilo 50 gold. (petdeset), s pripravami že je imel nad 50 gold. stroškov, a navzlic temu dovolil se mu je le prvi rok 20 gold. (beri dvajset goldinarjev), ni li to velika dobrota?! „K“

(Ogenj.) Dne 9. t. m. popoldne je v Rosalnicah na Belokranjskem posestniku Fr. Kermesecu pogorela kašča. Škode je bilo 250 gld. Zapahli so otroci.

(„Povodenj“ v gledališči.) Mej nemško predstavo v četrtek večer pripetila se je — kakor se nam poroča, — pri vodovodni napravi poškodba, vsled katere je drla voda po prostorih. Predno so našli vodovodnega montérja stanovanje na Emonski cesti (!), izteklo je iz cevi že mnogo vode; stoprav po prihodu montérja zaustavilo se je nadaljno izlivanje. — Tu moramo neko odredbo mestnega magistrata odločno in brezozirno grajati: Poškodbe pri vodovodnih napravah in ceveh se zadnji čas kaj rade pripetijo, a vodovodni montér, ki je imel do zdaj kot uslužbenec v uradnem poslopij s sobo za straženje in aviziranje v Kleče, se je kot tak premestil ven, ter stanuje zdaj na kraju mesta, kjer ga je hišnim gospodarjem in upraviteljem iskati, če se kaj pripeti, vodovod pa nima odslej nobene stražnice. V ta uradni lokal pa se je dovolilo naseliti „eksercimojstru“ Daksu z vso družino in njega ogrskim psom, dasiravno vleče imenovani 600 plače in 140 gld. za privatno stanovanje in ima gasilno društvo itak že 25 let jedno stražnico v tem uradnem poslopiju, vodovodni urad pa zdaj — prav nobene! Ali ima mestni magistrat res prostorov odveč, da jih meče za privatna stanovanja ljudem, ki nimajo notri nič opraviti? Komu je to gospodarstvo podobno?!

(Usmilite se vender Opekarske ceste!) Lepo število hiš zgradilo se je zadnja leta na Opekarski cesti. Ali, kakor nekateri drugi, je tudi ta predmestni kraj glede tuč in straže — prav eigansko zanemarjen! — Okolu 70 hiš (!) broji ta kraj, pa če žene človeka posel ali pot pozno na večer v to predmestje, verjemite, da se po vsej pravici morabati, da se ne ponesreči ali ga kdo ne napade! Po cel dan — kamo li po noči, ne vidiš policijske straže, svetilnic pa tako malo in nad vso sramoto malovrednih, da se človeku naravnost gabi — gledati to nemarnost! Za Boga svetega! kaj ljudje pri občinski upravi res nimajo nobenega zmisla za gospodarstvo ter potrebe in interese davkoplačevalcev? Kaj bodedo res za vsako stvar morali iskati pomoči v javnih pritožbah?

(Tatvina.) Angeli Češnovar, krčmarici v Koldvorski ulici št. 26, ukral je nek ondu prenočujoči

tujec, zoveč se baje Gyazo Gyagyrovski, zlato uro za dame, vredno 20 gld. in srebrno žlico, vredno 3 gld. Tat jo je popihal neki proti Celju. — Marjani Grandelli na Rebri št. 9. bila je 14. novembra iz nezaprte sobe ukradena stara cilindar ura, vredna 16 gld. — Po tatovih in ukradenih rečeh se policijsko zasleduje in poizveduje.

(V barakah zabiti.) Poroča se nam s tržaške ceste, da so danes prišla dva policaja s tesarjem ter začela zabijati barake, dočim so bili še otroci in žene v barakah. — Tako postopanje je vender le preveč neprijazno — žive ljudi zabijati v barake. — To je bil baje odgovor na prošnjo, naj jim magistrat dovoli še nekaj časa ondi prebivati.

(Samomor.) V četrtek večer okolu polu 8. ure skočil je s št. Jakobskega nabrežja neki baje delavskim krogom pripadajoč možki, srednje velikosti, star 28—30 let, temno oblečen, v Ljubljano ter v njej utonil. Uzrok samomoru in ime možkega nista znana.

(Potres.) Iz Brda 15. nov. Danes zjutraj malo pred pol peto uro čulo se je pri nas prav močno podzemeljsko bobnenje in nato se je zemlja stresla, da so zaropotala okna in vrata, tudi zidovje je zaškripalo. Tudi 10. t. m. zjutraj malo pred eno uro se je čulo bobnenje in se je zemlja lahko zazibala. Kakor se vidi, se niso še umirile podzemeljske moči. Bog nas varuj hujšega.

(Iz Vodice) 15. novembra: Danes zjutraj se je čutil ob 1/45. uro kratek valovit potres. Ravno tako pripovedujejo, da se je čutil v torek zjutraj ob 1/26. uri pa vertikalni sunljaj.

(Policijska kronika.) Od četrta (14.) do petka (15. novembra) v jutro je prišla mestna policija troje oseb, in sicer: 1 zaradi beračenja, 2 pa zaradi pijanosti, razgrajanja in zlobnega poškodovanja tuje lastnine.

* * *

(Duh. spremembe v tržaški škofiji.) Iz Trsta: Škofijski kancelar doktor Ivančić je imenovan nemškim propovednikom pri Sv. Antonu novem v Trstu; za kancelarja in škofovega tajnika je imenovan dr. Meccchia. — Glede naslednika odstopivšemu škofu dr. Glavini mnogo pišejo italijanski židovsko-liberalni listi, ki se sicer za cerkvene zadeve niti ne brigajo. Kar soglasno trobijo mej svet, da je za naslednika dr. Glavini odločen poreško puljski škof dr. Flappin da je ta stvar že dogovorjena mej Romom in Dunajem. Seveda o tem nimamo nobenih zanesljivih poročil, vendar se bojimo, da bi bile resnične, zato ker italijanski listi s toliko silo delajo javno mnenje glede te stvari. Pa s tem nenasitni Italijani tudi še niso zadovoljni, marveč hočejo tudi za poreško-puljsko stolico svojega moža. — Dal Bog, da bi bile te želje samo želje ter da bi imeli v Trstu in Poreču ondotni katoličani slovenski in italijanski res dobrih višjih pastirjev.

* * *

(Iz celovške škofije.) Mil. gosp. knezoškof bodo podelili dne 17., 18. in 26. nov. višje redove br. Maks. Zaplatel in Hub. Madlener iz kapucinskega reda. — Mesto kanonika v Strassburgu se je podelilo vč. gosp. Val. Podgorcu, vikarju v Marjanišču. — Č. gosp. Jörrer, župnik v Zg. Milstatu je dobil župnijo Svinica. — Misijon bodo pričeli četrto adventno nedeljo, dne 22. dec. v Libeličah. Vodila ga bodeta č. oo. Fr. Doljak in J. Vrhovec, S. J.

(Iz Velikovca), dne 14. nov. Minulo nedeljo poročal je dež. poslanec Plavec svojim tukajšnjim volilcem, osoljeno in robato, kakor zna le „koroški Knottz“. Udrihal je po celem svetu, celo po učiteljih, ker mu je jeden ugovarjal, in posebno nesramno po vpok. ministru Pino-tu. Sekundiral mu je Pinterič, odločno ugovarjali pa so vladni nadinženir Holl, dr. Kulterer in župan Cehner. Shod se je razšel, ne da bi bili navzoči izrekli poslancu običajno „zaupanje“.

(Iz Celovca), dne 15. novembra. Pevsko društvo „Eintracht“ bode dne 8. decem. slovesno obhajalo 25 letnico svojega obstanka. — Potrebščine tukajšne trgovinske zbornice za l. 1896 so preračunjene na 13.644 gld. — Oktobra meseca zglasilo se je v Celovcu 1666 tujcev, od novega leta vkup 17.560. Umrlo je v istem mesecu 45 ljudij, od novega leta vkup 550. — Obsojen je bil dne 13. t. m. od tukajšnega c. kr. okr. sodišča baron Ferd. Heldorf, ker je prehitro vozeč povozil 9-letno šolarico A. Rauter, in jo tako poškodoval, da je bila 14 dnij v bolnišnici. Baron mora plačati 200 gld. kazni ali

Razpisana je 661 2-2
služba organista in cerkovnika
v Šentlambertu.

Kwizdov
fluid proti protinam
 Mnogobolno preizkušeno, bolečino
 olajšuje pred in po dolgotrajnem tekanju.
 za vrtanje pred in po dolgotrajnem tekanju.
 Cena st. klenici 1 gld. a. v. 1/2 siekli. 80 kr. a. v.
 382 (20 11) **Okrožna lekarna v Korneuburgu.**
 Dobiva se v vsaki lekarni.
 Pošilja se na varstveno znamko in zabava
 naj se izbrano in zabava

Naznanilo.
 Podpisani si usoja uljudno naznaniti svojim
 odjemalcem, da je **premestil**
svojo delarno
 iz nekdanje deželnoqrambovske vojašnice, Rimska
 cesta št. 9
v hišo št. 17 na isti cesti.
 Svojim p. n. gospodom odjemalcem se najtopeje
 zahvaljujem za dosedaj izkazano mi zaupanje in se
 priporočam pri nadaljnjih prilikah njihovi dobro-
 hotnosti.
Gust. Gahrich
 sedlar.
 654 1-1

Želodčne kapljice.
 Te kapljice so zelo pro-
 spešne (provzročujejo slast
 do jela, razstvarjajo sliz, so
 pomirljive in olajšujoče,
 ustavljajo krč in krepčajo
 želodec); rabijo pri nape-
 njanji in zapečenosti
 preobloženem želodcu iz-
 jedili in pljčami itd.
Steklenica z rabilnim
navódom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.
 Priporoča jih
Lekarna Trnkóczy
 449 62 zraven rotovža v Ljubljani.
 Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

!!Zahtevajte!!
 obširni cenik, katerega brez-
 plačno in franko razpošiljajo
bratje Placht,
 prva in mednarodna
 tovarna za strune in
 glasbena orodja,
 Schönbach 379 pri Hebu, Češko.
 Za slavnoznana svoja godala in
 strune jamčimo.
 Gosli brez loka od gld. 1-50, 2, 3,
 4, 5, 10 do gld. 80.
 Loki od gld. 1, 2, 3, 4 do gld. 30.
 Cello za koncerte, fino delo, od
 gld. 25 do gld. 50.
 Citre z najčistejšim ročnikom od
 gld. 7-50, 11, 13, 18, 25 do gld. 50.
 Gitare z najčistejšim ročnikom od
 gld. 3-50, 4, 7, 9, 10 do gld. 30.
 Piščali (flavte) za koncerte iz gren-
 nadilnega lesa C, H, F, G, od
 gld. 5, 7, 9, 11, 13 do gld. 100.
 Klarineti za koncerte iz grenadilnega lesa C, B, Es, D, od
 gld. 8, 12, 15, 16, 18, 20 do gld. 50.
 Toki za gosli od gld. 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 itd.
 Pošilja se po poštnem povzetju. — Kar ne ugaja,
 se rado zamenja.
 Naslov prosimo „Bratje Placht“ ali „Bratři Placht“.
 Dopisuje se nemško, češko, francosko in rusko.
 Iščemo tudi sposobnih zastopnikov po
 posameznih mestih. 579 26-20

Važno za kmetijstvo, tehnike in industrijo.
Amerikanske patentovane jeklene verige
 katere niso zvarjene
 iz tovarne tvrdke
Goeppinger & Comp. v Beli peči
 Gorenjsko.
Unzerreissbar
 Prednosti nasproti zvarjeni verigi: 1.) 2 1/2 večja gotovost proti prelomu;
 2.) prihranitev pri teži; 3.) brezpogojna varnost.
 Izdelujejo se vsakovrstne verige za na noge in vodilne, adjustovane ve-
 rige za krave, konje, pse, ojesa itd. itd. močne 1-8 do 6-5 mm.
 Edina zaloga za Kranjsko pri
ERNESTU HAMMERSCHMIDT-u v Ljubljani
 na Nemškem trgu.
 515 12-11

Objava.
 Lakek, dobro in lepo ohranjen
voz „dunajski landauer“,
 kakor tudi jeden
brum z dvema sedežema,
 prevlečen z višnjevimi svilenim blagom, je z dvojno konjsko
 opravo vred ceno na prodaj pri sedlarju Gustavu
 Gariohu na Raski cesti št. 17. 659 1-1

Koverta s firmo
 vizitnice in
 trgovske račune
 priporoča
Katol. tiskarna
 v Ljubljani.

Naznanilo premembe tvrdke.
P. n.
 Usojam se velečast. duhovščini, stavbenim podjetnikom, hišnim gospodarjem
 in sl. občinstvu v mestu in na deželi uljudno javiti, da sem prevzel doslej
 pod tvrdko **Uran & Večaj**
v Igriških ulicah poslujoči
pečarski obrt
 na svoj račun in da ga bodem vodil nadalje pod lastnim imenom.
 Zahvaljujem se prav tople za doslej izkazano mi naklonjenost ter prosim
 tudi nadaljne podpore z obilnimi naročili, jaz pa se bodem vestno trudil, da za-
 dovoljim z dobrim, trpežnim blagom in nizko ceno.
 Naročila naslavlajo naj se in naročniki obračajo na ime 670 3-1
Janez Uran, pečarski mojster v Ljubljani,
 Igriške ulice.

Razprodaja
vsled potresa!
 Ker moram vsled katastrofe izprazniti svoja skladišča v **Frančiškanskih ulicah**
 št. 12 in na **Sv. Jakoba trgu št. 9** in ne morem vkljub marljivemu povpraševanju najti
 primerne prostora in ker sem moral spraviti blago iz jednega uže izpraznjene skladišča
 v tako slabo kolarnico, da bi se v njej blago pri jesenskem vremenu gotovo poškodovalo, zato
 sem prisiljen, prodati nekaj svojega blaga
pod kupno ceno
 in vabim p. n. občinstvo, da me počasti z obilnim obiskom, z zagotovilom, da se ne bo nihče
 kesal, ki bo vporabil to za nakup ugodno priliko, ker ne bo nikdar več tako
 cenó kupil. — Z odličnim spoštovanjem
M. Pakič,
trgovec z lesno robo, košarami, siti in rešeti,
 žimo in morsko travo
 v Ljubljani, šolski drevored. 415 12-12
P. n. P. av posebno si usojam opozarjati na
garantirano pristno žimo,
 katero so predli moji delavci in jo nakupujem kot surovino v Bosni, na Ogerskem, Stajerskem
 in Kranjskem in jo potem dam prestiti, tedaj gotovo lahko najceneje oddajam; ravno tako tudi na
Crin d' Afrique (morsko travo),
 za katero sem prevzel od **Exportation Usine à vapeur de Crin végétal d' Afrique**
 v Algiru samorazprodaja za Ljubljano in Kranjsko vsled pisma z dné 15. sept. 1894.
 Ravno tako priporočam svojo veliko zalogo finih košar za trg in potovanje,
 žičnih tkanin, omrežij in pletenin za vrtno ograje, preprog iz lesa, torbice
 za šolo in za dom, podnožje iz slame in kokosa itd.
 P. n. vnanjim naročnikom se pri meni kupljeni predmeti brez daljnih stroškov dostav-
 ljajo na kolodvor k dotičnemu vlaku.

Jakob Zalaznik
 slaščičarski in pekovski mojster
 v Ljubljani, Stari trg št. 21
 priporoča slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih
slaščičarskih izdelkov
 primernih za
Miklavževa darila
 kakor tudi štirikrat na dan sveže ukusno, zdravo in slastno pe-
 karsko pecivo, posebno pa vsakovrstne 667 3-1
potvice in pince.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vlasti domačega in tujega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumburško platno, cefer, tkanino, vsakovrstno hlače-vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

glavne in žepne rute.

Izborna, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejši izdelovanje

monštrano, ciborijev, kelihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanju vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, žimnatih in modrocev na peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, katere tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p.n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela. Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej se se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov. Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji
se priporoča prečast. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvitke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROSLAV DOLENEC

svečar in lektar, trgovina z medom in voskom v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkviijo.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporočata se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v nujino stroko vstevajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupcem priporočata oljnate barve v ploščevinastih posicah. Največja zaloga karbolineja, masčobe za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalca kleparskih, ključarskih in kovino-Specijalist tiskarskih del Specijalist v št. Vidu nad Ljubljano

za kritje zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50
priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež kruh in razno pecivo.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladstičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktli, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob prmicijah, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del in prenavljanja altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršeni. Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo poštno iz zanesljive kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini in osobito kmetijskim gospodarjem svoje vzgledno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravilo, biče itd. itd. Vsprejema tudi vsa naročila in poprave ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 4, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznana natančni izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten), slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarjski mojster v Ljubljani Francovo nabrežje št. 23
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevljarjsko obrtnijo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtančnejše izvrševanje vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izborna — zaloga galanterijskega blaga — po najnižji ceni od 6 kr. in višje. Zaloga in prodaja smodek in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo v Ljubljani, Semenišče (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izbiri
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavce pr. Zor
čevljar — Ljubljana, čeljarske ulice 3
se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje raznovrstnega obutala katero izvršuje od najpriprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franco Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ
slikar v Ljubljani
— na Dunajski cesti št. 7 —
se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa slikarska dela. Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančnejše. Na razpolago so krasni kolorirani vzorci od najpriprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkvena dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša
je kemično čisti zdravilstveni
kranjski likér
iz planinskih zelišč

Pristne le v steklenicah, ki imajo etikete s tih natisneno varst. znamko

J. Klauerja v Ljubljani, pri voglu' pr. Skofljo
Ta specialiteta prve vrste gledé dobrote in vplivanja na prebavne organe se dobiva pri izdelovatelju in v vseli boljnih špicerijah in v kavarnah.

Filip Fajdiga
mizar in založnik pohištva
v Ljubljani
Slonove ulice št. 50
opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na izborna zalogo najraznovrstnejšega pohištva
izdelanega natančno iz dobro osušenega, trpežnega, mehkega ali trdega lesa. Izvršuje tudi naročila na vsakovrstno hišno opravilo po nizki ceni. lustrorani ceniki so na razpolago.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopjij
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča, vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče

Stol iz trdega lesa, poliran v oreholovi barvi, velja samo 1 goldinar.

Fr. Breskvar pr. Šverljuga
knjigovez v Ljubljani
Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)
se priporoča prečast. duhovščini in slavn. občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig. Vsprejema tudi knjigovezna galanterijska dela; vse po najnižji ceni.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Poljske ulice 49
priporoča preč. duhovščini zalogo raznovrstnih nagrobnih spomenikov, prevzema in izvršuje vsa cerkvena umetna in stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli
„pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta
Zaloga najboljših medikamentov.

Aleksander Götzl
podobar in pozlatar v Ljubljani
Glediške ulice št. 8
opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izborna urejeno podobarsko in pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Tesarski obrt
v Ljubljani,
Nove ulice št. 6

Se priporoča v vsa tesarska stavbena dela.
— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu
primerno nizke.
Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

658 26-2

Ivan Zakotnik
tesarski mojster
in zapriseženi izvedenec
o. kr. deželne sodnije.

Prva žrebljarska zadruga
v Kropi na Gorenjskem

ponuja vsem velesp. trgovcem, podjetnikom, obrtnikom in sl. občinstvu
iz najboljše kovine solidno izdelano

železnino

kakor:

žreblje, verige, posebno za starbe
potrebno blago

po najnižji ceni, zagotavljajoč točno postrežbo. 300 10-9

Ceniki na zahtevo poštnine prosto in zastonj.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu

priporoča največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših

švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur,
stenskih in ur s stojalom, budilnikov,
zlatnino in srebrnino ua. ua.

po zdatno znižani ceni.

Radi velike nesreče, katero je povzročil grozni
potres, ni skoro nobene kupčije, torej je prav ugodna
prilika za prav ceno nakupovanje.

V ceniku zaznamovane cene znižal
sem za 10%.

V prav obilno nakupovanje se priporočam naj-
uljudneje.

Ceniki se zastonj razpošiljajo.

Edina zaloga biciklov in raznih pri-
strojev za vozarenje slovite tvrdke Iv. Puch
v Gradcu. 285 34

A. Vidiš krasno uro, katera točno
in zanesljivo kaže?
B. Ah, res presenetljivo! Kje si
jo neki kupil in koliko velja?
A. Pri znanem urarju Čudnu v
Ljubljani za res čudovito ceno.
B. Takoj idiva, omislim si tudi jaz
podobno uro.

Premeščanje prodajalne.

Ivan Frisch

naznanja tem potom, da je svojo

prodajalno z jermenarskim, torbarskim
in usnjatim galanterijskim blagom

premestil iz svoje hiše na Marijinem trgu št. 3 v

Gledališke ulice št. 8
v hišo gosp. Achtschina.

Pri tej priliki se toplo zahvaljuje vsem p. n. odjemnikom in
naročnikom za dosedaj mu izkazano naklonjenost in zaupanje, ter
uljudno prosi, da mu taisto tudi v bodoče v novi prodajalni ohranijo.

Ob enem priporoča p. n. občinstvu svojo

bogato zalogo

vozarskih, jahalnih in potovalnih potrebščin, kovčegov,
ročnih in obramnih torb za dame in gospode, kakor tudi vsako-
vrstnih portemonais, mošnjčkov za denar, tobolčičev za
bankovce in vizitke, portefeuilles, tobolčičev za smodke,
zavitke in za tabak v največji izberi, ter zagotavlja najboljšo
postrežbo pri primernih nizkih cenah. 662 3-2

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih
slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno
diplomo in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v
Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja
Piccolija v Ljubljani

je izborno sredstvo, katero krepcá in zdrávi želodec ter
pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odpré.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar
Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gl. 1.36, po 55 steklenic gl. 5.26
(zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica
velja 10 kr. 617 50-48

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za l. 1895

osem cesar Frančišek-Jožefovih
ustanov po 25 gl.

za onemogle obrtnike vojvodine kranjske.

Prošnje naj se vpošljejo zbornici do 20. novembra t. l.
in priloži naj se jim od župnijskega in občinskega urada po-
trjeno dokazilo, da je prositelj kak obrt samostojno (na svojo
roko) izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati
in da je ubog. 638 3-3

V Ljubljani, dne 2. novembra 1895.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Ustanovil leta 1767 Joh. Jak. Samassa
v Ljubljani.

C. in kr. dvorni

zvonar 60 12-11

Albert Samassa
v Ljubljani.

Livarna harmonično in melodično
ubranih

ZVONOV.

Zaloga cerkvene priprave iz masivnega
brona, svečnikov, lestencev, svetiljk,
altarnih križev, kanon-tablic, loncev
za cvetlice itd.

Sesalnice

najboljše konstrukcije za razno uporabo: za
pivovarne, tovarne, rudnike itd. itd.

Vodnjake (štirne)

popolne vodovodne naprave, kletne
sesalke in potreščine, cevi iz kova-
nega železa, cevi iz gumlja in ko-
nopne cevi,

vsakovrstno kovinsko blago

kot: različne pipe in ventile, pred-
mete za sklepanje in zapiranje pri
napeljavah cevij, priprave za ko-
pališča, varnostne priprave za parne
kotle, mazilne priprave itd.

Livarna za medenino in kovino
po modelih.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

